

Божок Аркадій Михайлович

Народився 25 липня 1942 р. у с. Іванківцях Сатанівського (нині — Городоцький) району Хмельницької області у сім'ї працівників сільського господарства. У 1965 р. закінчив факультет механізації сільського господарства Львівського сільськогосподарського інституту (нині — Львівський національний аграрний університет).

Після закінчення інституту Аркадій Михайлович працював інженером-конструктором на Сарненському ремонтно-механічному заводі тресту «Поліссявобуд» Міністерства меліорації і водного господарства УРСР, де невдовзі став начальником виробничого відділу. А з 1967 р. почав науково-педагогічну діяльність у Подільському державному аграрно-технічному університеті.

З 1969 до 1972 р. навчався в аспірантурі Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту. Після закінчення продовжив працювати у цьому ж інституті спочатку асистентом, потім — старшим викладачем, а з 2007 р. — доцентом кафедри тракторів, автомобілів та енергетичних засобів. Також одночасно працював у Військово-інженерному інституті (1997–2012).

Під керівництвом та за безпосередньої участі Аркадія Михайловича розроблена і постійно оновлюється лабораторія теплотехніки та використання теплоти в сільському господарстві з діючими дослідно-експериментальними установками й відповідним навчально-методичним забезпеченням. А також створена науково-дослідна експериментальна установка для випробування автотракторних двигунів внутрішнього згоряння (ДВЗ) на установлених, перехідних швидкісних і навантажувальних режимах роботи.

Аркадій Михайлович отримав понад 450 авторських свідоцтв СРСР і патентів України на винаходи і корисні моделі, видав вісім монографій та навчальних посібників, понад 500 науково-методичних та інших публікацій, що складає понад 1000 друкованих праць.

Протягом усього періоду наукової діяльності А. М. Божок проводив дослідження у напрямках розробки запропонованих схемних і конструктивних технічних рішень стосовно створення принципово нових і удосконалення відомих: гідравлічні, пневматичні і комбіновані пропорційно-диференціюючі, пропорційно-інтегруючі, пропорційно-інтегро-диференціюючі, пропорційно-двічідиференціюючі, пропорційно-двічіінтегруючі, пропорційно-двічіінтегруючі-двічідиференціюючі керуючі динамічні ланки систем автоматичного регулювання (САР) і керування (САК) неелектричного типу, які працюють за принципом збурення, запропоновані і розроблені механічні пропорційно-диференціюючі, пропорційно-інтегруючі, пропорційно-двічідиференціюючі, пропорційно-двічіінтегруючі коригуючі динамічні ланки, а також комбіновані, працюючі за обома принципами; двоімпульсний регулятор частоти обертання дизельних ДВЗ прямої дії з пневматичним вимірювачем частоти обертання і механічним — навантаження; дво-три-чотириімпульсні регулятори частоти обертання дизельних ДВЗ із механічними вимірювачами частоти обертання і навантаження із залученням спільної пропорційно-диференціюючої коригуючої динамічної ланки; дво- і триімпульсні регулятори прямої дії температури рідини в системі охолодження ДВЗ із пропорційно-диференціюючою і пропорційно-двічідиференціюючою тепловими коригуючими динамічними ланками; САР тиску повітря в ресивері компресора з приводом від ДВЗ мобільно-енергетичного засобу з пропорційною і пропорційно-диференціюючою коригуючими динамічними ланками. А також пристрої з коригуючими пропорційно-диференціюючими динамічними ланками

**Доцент кафедри тракторів,
автомобілів та енергетичних
засобів Подільського державного
аграрно-технічного університету.
Винахідник**

для захисту дизельних ДВЗ від аварій, неекономічних і неекологічних режимів роботи; система з пропорційно-диференціюючою динамічною ланкою для автоматичного підресорювання сидіння водія транспортного засобу; пропорційно-інтегруючий гідроциліндр САК мобільно-енергетичними засобами із ломаною рамою; пристрій для захисту транспортних засобів від гвинтового перекидання на поворотах; підйомні механізми з пропорційно-інтегро-диференціюючою коригуючою динамічною ланкою самоскидного кузова транспортних засобів; привод систем гальмування транспортних засобів та причепів з пропорційно-диференціюючою динамічною ланкою.

Серед винаходів Аркадія Михайловича — резервуари для зберігання нафтопродуктів і пристрої для визначення їх кількості; сушарка зерна для самохідних зернозбиральних комбайнів; пристрої автоматичного відключення електромереж при сильному вітрі; агрегати для гасіння пожеж та евакуації із приміщень людей і матеріальних цінностей; безребельні гідроелектростанції; пристрій для зважування багатоопорних рухомих об'єктів; пристрої для відведення і знешкодження димових газів при прогріванні ДВЗ мобільно-енергетичних засобів та обігрівання приміщень; конвеєрна теплиця з автоматичним поливанням рослин; системи автоматичного слідкування за ходом Сонця; системи і пристрої автоматичного захисту резервуарів з водою і систем опалення від розморожування; фрикційні варіатори; пристрої механізованого збирання урожаю плодово-ягідних культур; навантажувачі деревини з автоматичним визначенням їх об'єму; пристрої для підвищення прохідності мобільно-енергетичних засобів у зимовий період із використанням теплоти димових газів їх ДВЗ; пристрої для використання відновлювальних і вторинних видів енергії; побутові і санітарно-гігієнічні пристрої; способи формування кореневої системи плодово-ягідних дерев; способи і пристрої приготування із пташиного посліду органіко-мінеральних добрив; пристрої приготування кормів для тварин; пристрій для оповіщення моменту і визначення сили падіння граду та ін.

А. М. Божок у колективі авторів брав участь у Всеукраїнському конкурсі «Винахід» і отримав дипломи переможця в номінації «Кращий винахід в Хмельницькій області» (2006, 2008, 2009, 2014). Також упродовж 2006–2014 рр. був учасником Всеармійського конкурсу «Кращий винахід року», де отримав дипломи у різних номінаціях.

Нагороджений першим нагрудним знаком «Творець» (Наказ Державного департаменту інтелектуальної власності № 184, 2008 р.), другим нагрудним знаком «Творець» (Наказ Державного департаменту інтелектуальної власності № 3, 2010 р.) та третім нагрудним знаком «Творець» (Наказ Державного департаменту інтелектуальної власності № 06-Н, 2011 р.).